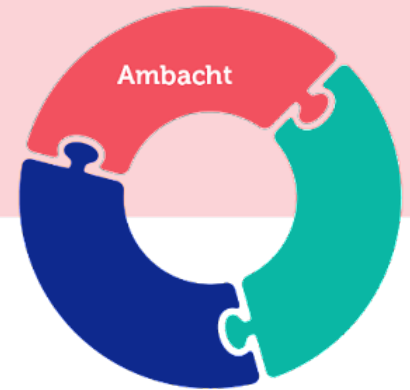

EVALUATIE VAN DE LES

Welke manieren van evalueren zijn er?

- J. Geleijnse

De evaluatie in de klas is een essentieel onderdeel in het onderwijs. Evalueren heeft hernieuwde aandacht gekregen door opbrengstgericht werken (Castelijns & Andersen, 2013). Lesgeven is een cyclisch proces waarbij beginsituatie, doelen, les en evaluatie met elkaar verbonden zijn. Het is niet alleen van belang voor de leerkracht, ook de leerling heeft er veel baat bij. Wanneer een leerling begrijpt welke vervolgstappen voor de eigen ontwikkeling belangrijk zijn, kunnen zij deze stappen ook gaan zetten en krijgt de evaluatie betekenis.

Onder evaluatie wordt niet alleen het nabespreken na de les verstaan, maar ook de momenten tussendoor (Castelijns, Segers, & Struyven, 2011). Evaluatie betekent 'waardebepaling'. Hierin zit de koppeling van de evaluatie met de lesdoelen en het opbrengstgericht werken. Maar wat maakt dat evaluatie een belangrijk item is binnen het onderwijs? Wat moet er geëvalueerd worden? Wie en wanneer moet er geëvalueerd worden? Waarmee kan er geëvalueerd worden?

Uitgangspunt voor de evaluatie zijn altijd de leerdoelen. Hierin wordt vaak het onderscheid gemaakt tussen weten, begrijpen en kunnen doen (Heacox, 2010). Daarnaast wordt er vaak ook geëvalueerd op gedrag, luisterhouding en actieve leerhouding van de leerlingen, dus meer op het proces.

Het doel van de evaluatie.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen *formatieve en summatieve evaluatie*. Bij *formatieve evaluatie* is het proces van belang. Dit gebeurt tijdens het

leerproces en heeft als doel het leerproces te verbeteren.

Bij de summatieve functie gebeurt het evalueren achteraf en wordt er beoordeeld. In blad 1 De leerkracht geeft een cijfer voor een opdracht of toets. De summatieve evaluatie wordt ook wel het evalueren van het leren genoemd, terwijl de formatieve evaluatie een vorm is om te leren. Het doel verschilt dus van elkaar. Bij formatieve evaluatie wil men het leerproces verbeteren en krijgt de leerling de kans om zichzelf/ het werk te verbeteren. Dit in tegenstelling tot de summatieve vorm waarbij meer de stand van zaken wordt weergegeven. Dit kan dus ook gebeuren na een deeltaets (Castelijns, Segers & Struyven, 2011). Proces- en productevaluatie. Op de vraag 'wat moet er geëvalueerd worden' zijn ook twee antwoorden mogelijk. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen product en proces. Van een productevaluatie is sprake

wanneer er alleen aandacht besteed wordt aan het eindproduct, terwijl een procesevaluatie op zoek gaat naar de manier waarop het leerproces verlopen is. Hierbij worden dan niet rechtstreeks de leerdoelen geëvalueerd, maar het proces zegt iets over de manier waarop het product tot stand is gekomen. Bij de formatieve evaluatie maakt men gebruik van zowel proces- als productevaluatie, omdat beiden iets kunnen zeggen over mogelijke aanpassingen in het leerproces. Het gaat hierbij dan om tussenproducten die bekeken worden.

